

hem carregat de raó feixugament. Ara anem a a l'obtenció de l'autonomia.

L'assoliment de la llibertat de Catalunya és inevitable. Nosaltres hem maldat per a aconseguir que'l nostre alliberament nacional vagi pel camí de la regeneració d'Espanya. Si els gremis caciquils ens barren el pas impenitents, com els barraven als patriotes cubans, la llibertat de Catalunya serà un fet, així mateix. I ells — qui tan espanyols es diuen — hauràn escollit l'altre camí: el de la desfeta d'Espanya.

CÉSAR JORDANA.

7-III-1919.

## DEL MOMENT

EL gran trasbals que en els ordres econòmic, polític i social ha sofert el món, a causa de la guerra te perturbada la vida a tots els països. A Espanya, com a tot arreu, el malestar derivat d'aqueixa situació se sent profundament per totes les classes socials, omplint d'inquietuds els esperits per les conseqüències que poden esdevenir-se'n, i fa paorosa la lluita per l'existència a la gent més modesta que ha arribat ja al llindar dels sofriments insuportables. Espanya no podia, naturalment, restar al marge d'aquest trasbalsament universal; però si la actuació dels homes de govern hagués estat inspirada, en els anys de guerra, en la més elemental previsió en lloc de continuar, com sempre, més atents a les mesquineses de la política personalista caracterísca del règim que patim, la situació que atravesava Espanya no hauria arribat, ben segur, a la màxima gravetat d'ara.

Les clienteles polítiques que tenen abassegat el poder formen constantment el quadre per a impedir que els esclats de l'opinió viva esberlin el bloc que embussa la regeneració del país i tenea per norma de govern l'escamotejar els problemes nats de les realitats vives per tal d'allargar, amb aquest sistema, un quan temps més llur dominació. I la resistència sistemàtica amb que aquells topen sempre els agreuja de tal manera que mantes vegades sols sortint-se de la legalitat semblen solubles. D'aquí ve que'l govern ha de tenir constantment la força pública al carrer i les garanties constitucionals sospeses com si les qüestions vitals pel país, que han d'esser resoltes jurídicament, no fossin mes que vulgars i passatgeres qüestions d'ordre públic.

Aixís succeix amb el plet nacionalista. Igual passa amb les qüestions socials. No es pas simulant bons desitjos com han d'esser resoltes sense que Espanya n'hegui un d'any molt lamentable, ni representant la farça de

les comissions extraparlamentaries que neixen mortes ni amb l'estudi de reformes que mai no s'enllesteixen deixant passar l'oportunitat d'aplicar-les, sinó governant verament escoltant els dalers del poble, per a atendre'ls amb justícia i de cara al interès de la nació. Catalunya no pot ni vol resignar-se a la trista vida a que pretenen condemnar-la perpetuament las colles oligàrquiques i ha presentat amb apremi la seva demanda, assabentada de son dret impriscriptible a regir-se ella mateixa. La voluntat de Catalunya s'ha manifestat prous vegades ben concretament i exigeix i porta pressa de que's falli amb justícia son plet.

Es clar que sabem que l'Autonomia de Catalunya no ha de fer el miracle de guarir sobtadament el malestar general que es conseqüència de l'alteració del ordre econòmic que ha produït la guerra, pero estèm convençuts de que n'entres el problema nacionalista segueixi sense resoldre's, els demès problemes vitals d'Espanya, no podràn solucionar-se normalment i es faràn més greus i la situació més perillosa cada dia. S'ha volgut oposar pels enemics de les reivindicacions nacionalistes de Catalunya el plet català a les qüestions socials existents a la nostra terra, pero el sentit práctic de la nostra gent no s'ha deixat enganyar per aquesta maniobra amb que s'ha pretingut afèblir-nos. Sabèm de sobres que les qüestions nacionalista i social son completament distintes, pero les dues realitats que més preocupen l'opinió catalana lluny de repelir-se s'aproximen perque en el fons hi bataguen objectius semblants dins d'ordres diferents. En la una es pugna per l'emancipació política de la regió, amb el regoneixement de son dret a regir lliurement la seva vida i en l'altre es lluita per les reivindicacions econòmico-socials de la part més nombrosa del poble que cerca son millorament.

Es evident que pels elements treballadors, qualsevulga que sia la nacionalitat llur, la qüestió social, el dret a la vida, es anterior i superior a tota qüestió política, pero es perfectament compatible tenir ideals polítics i lluitar pel millorament de la classe. En la nostra terra seràn mes facilment solucionables els conflictes socials amb l'instauració de l'Autonomia que amb el règim actual, i el que sia aixís interessa a tothom que de la política caciquista no n'hagi fet una professió i desitgi sincerament que la pau, basada en la justícia, regni en el nostre país fins on sigui possible. Per aquest motiu i perquè es un deure de ciutadania, intervenir en la política del país, és que no devèm inhibir-nos-en i ens cal actuar decididament en el camp nacionalista, procurant que'l futur Parlament Català es cuidi de la legislació social, substraient aquesta facultat del Parlament de Madrid on hi predomina el caciquisme. La força de Catalunya resta ara gairebé perduda, per afers d'aquesta mena, en el mar de la política centralista i ço que a nosaltres ens interessa es posseir un organisme propi que's captingui de les